
Kunnanhallitus

Aika 18.05.2026 klo 16:00 -

Paikka Kunnantalo, kunnanhallituksen kokoushuone

Käsiteltävät asiat

Asia	Otsikko	Sivu
1	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
2	Pöytäkirjantarkastajien valinta	4
3	Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma 2026-2030	5
4	Valtuustoaloite kouluruokailun pilotista Mäntsälässä	12
5	Kapulien yritysalueen korttelin 2318 tontin 1 vuokraaminen / kiinteistö K2318T1 505-407-7-136	17
6	KAS, osakkuuskunta	18
7	Ero luottamustehtävästä / Eero Isola	21
8	Viranhaltijapäätökset	22
9	Ilmoitusasiat	23

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä
Läsnä	Havula Tapio	Puheenjohtaja
	Leino Timo	I varapuheenjohtaja
	Kokko Eero	II varapuheenjohtaja
	Ahonen Taina	Jäsen
	Brusila Eerik	Jäsen
	Lampi Satu	Jäsen
	Laukkanen Erkki	Jäsen
	Teppinen Marja	Jäsen
	Vierikko Tarja	Jäsen
	Muu	Hallikainen Heli
Keto-Huovinen Pihla		Valtuuston I varapuheenjohtaja
Allonen Ilkka		Valtuuston II varapuheenjohtaja
Laurila Hannu		Esittelijä
Siikaluoma Esa		Pöytäkirjanpitäjä

Kunnanhallitus

18.05.2026

**1
Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Kunnanhallitus 18.05.2026

Päätösehdotus

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Kunnanhallitus

18.05.2026

2
Pöytäkirjantarkastajien valinta

Kunnanhallitus 18.05.2026

Päätösehdotus

Valitaan pöytäkirjantarkastajiksi Marja Teppinen ja Tarja Vierikko.

Päätös

Hyvinvointilautakunta	§ 12	24.02.2026
Hyvinvointilautakunta	§ 34	21.04.2026
Kunnanhallitus		18.05.2026

3 Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma 2026-2030

Hyvinvointilautakunta 24.02.2026 § 12

Mäntsälän hyvinvointilautakunta valmistelee vuosille 2026–2030 koko kunnan kattavaa hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmaa, joka ohjaa kunnan hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden edistämistä tulevina vuosina. Suunnitelma perustuu ajantasaiseen väestö- ja hyvinvointitietoon sekä valtakunnallisiin linjauksiin, ja sen valmistelussa on hyödynnetty laajasti sekä kunnan oman toiminnan että hyvinvointialueen asiantuntemusta.

Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman luonnos on linjassa joulukuussa hyväksytyin Keusoten hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelman 2026-2030 kanssa, mikä vahvistaa kuntalaisten hyvinvoinnin kokonaisvaltaista edistämistä yhteisten tavoitteiden ja suunnan mukaisesti.

Valmistelutyöhön ovat osallistuneet kunnan palvelualueet, monialainen HYTE-työryhmä sekä lukuisat sidosryhmät. Asukkaiden näkemyksiä on kerätty asukaskyselyllä ja eri ikäryhmille suunnatuissa työpajoissa. Vaikuttamistoimielimiä (ikäihmisten neuvostoa, vammaisneuvostoa, nuorisovaltuustoa sekä lapsi- ja perheasiainneuvostoa) on kuultu suunnitelmaprosessin aikana. Yhteistyötä on tehty myös järjestökentän kanssa. Valtuustolle pidettiin valmistelun aikana iltakoulu tammikuussa 2026. Suunnittelun taustaksi on koottu laajasti tutkimustuloksia, paikallisia havaintoja ja valtakunnallisia suosituksia hyvinvointityöstä.

Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma toimii jatkossa tärkeänä strategisena asiakirjana, joka linjaa kunnan yhteiset tavoitteet ja toimenpiteet asukkaiden hyvinvoinnin, terveyden edistämisen ja turvallisuuden vahvistamiseksi. Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma on osa vuotuista talousarviovalmistelua.

Kunnasta puuttuu lakisääteinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, jonka valmistelu on käynnissä parhaillaan. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteet pyritään rakentamaan kunnan yleisen hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman ja Keusoten alueellisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman kanssa yhteneväksi. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tuodaan hyväksyttäväksi myös kevään 2026 aikana.

Hyvinvointilautakunta pyytää nyt kunnan lautakunnilta ja vaikuttamistoimielimiltä lausuntoja suunnitelmaluonnoksesta, jotta suunnitelma voidaan viimeistellä ja viedä päätöksentekoon loppukevästä 2026. Lausunnot pyydetään seuraavilta tahoilta:

Hyvinvointilautakunta	§ 12	24.02.2026
Hyvinvointilautakunta	§ 34	21.04.2026
Kunnanhallitus		18.05.2026

- Kuntakehityslautakunta
- Tekninen- ja elinvoimalautakunta
- Sivistyslautakunta
- Ikäihmisten neuvosto
- Vammaisneuvosto
- Nuorisovaltuusto
- Lapsi- ja perheasiainneuvosto

Valmistelija

Hyvinvointipäällikkö Katja Elo, sähköposti katja.elo(@)mantsala.fi, hyvinvointi- ja yhteisökoordinaattori Malla Parkkonen, sähköposti malla.parkkonen@mantsala.fi

Esittelijä

Hyvinvointipäällikkö Elo Katja

Päätösehdotus

Hyvinvointilautakunta hyväksyy Mäntsälän hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma 2026–2030 luonnoksen. Lisäksi hyvinvointilautakunta pyytää esittelytekstissä mainituilta tahoilta lausunnot hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman luonnoksesta.

Pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Käsittely

Käsittelyn aikana varapuheenjohtaja Susanna Koivula teki seuraavan vastaesityksen:

Poistetaan hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmasta sivulta 15 seuraava kohta: "laadimme turvallisen tilan periaatteet."

Perusteluna se, että Turvallisen tilan periaatteet eivät ole yksiselitteinen termi sopivaksi katsotuksi käytökselle ja puheelle. Eettiset peliohjeet hyväksyttiin Mäntsälän kuntaan 2023. Tämä nimi ja sisältö voitaisiin tarvittaessa ottaa käyttöön, mikäli halutaan luoda joitakin uusia periaatteita ja sääntöjä yhteisiin kunnan tiloihin ja niissä toteuttavaan toimintaan. Turvallisen tilan periaatteisiin nostetaan usein arvosidonnaisia käsityksiä ja jopa poliittista väritystä. Esimerkiksi Intersektionaalinen feminismi ei voi toimia kaikille yhteisten periaatteiden pohjana. Turvallisuutta, asiallista käytöstä ja kunnioittavaa kohtaamista tulee kunnassa edistää.

Jäsen Harri Kuokkanen kannatti esitystä.

Koska kokouksessa oli tehty esittelijän esityksestä poikkeava muutosesitys, lautakunnan puheenjohtaja päätti, että asiasta on äänestettävä nimenhuutoäänestyksellä esittelijän esityksen ollessa "jaa" ja varapuheenjohtaja Susanna Koivulan vastaesityksen ollessa "ei".

Hyvinvointilautakunta	§ 12	24.02.2026
Hyvinvointilautakunta	§ 34	21.04.2026
Kunnanhallitus		18.05.2026

Jäsenet Harri Kuokkanen, Eero Markkanen, Markus Tervo ja puheenjohtaja Pauli Goltz äänestivät Susanna Koivulan vastaesityksen puolesta.

Jäsenet Eveliina Luomanen-Kurki, Raisa Välimäki-Kuronen, Enni Pöykkö ja Anu Välihalo äänestivät esittelijän esityksen puolesta.

Äänet jakautuivat varapuheenjohtaja Susanna Koivulan esityksen puolesta 5-4.

Päätös

Hyvinvointilautakunta hyväksyy Mäntsälän hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma 2026-2030 luonnoksen seuraavin muutoksin:

Poistetaan hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman luonnoksen sivulta 15 seuraava kohta: "laadimme turvallisen tilan periaatteet."

Lisäksi hyvinvointilautakunta päättää pyytää esittelytekstissä mainituilta tahoilta lausunnot muutetusta hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmasta 2026–2030.

Pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Jäsenet Eveliina Luomanen-Kurki, Raisa Välimäki-Kuronen, Anu Välihalo jättivät päätöksestä eriävän mielipiteen (Liite 5).

Lisäksi esittelijä Katja Elo jätti päätöksestä eriävän mielipiteen.

Liite 1. Mäntsälän kunnan hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma 2026-2030 luonnos

Liite 2. Paikallisia, alueellisia ja valtakunnallisia havaintoja, tutkimustuloksia ja suosituksia ikäryhmittäin jaoteltuna hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman laadinnan tueksi / Syksy 2025

Liite 3. THL Kansallinen terveysindeksi 2019-2023 ja Terve Suomi 2024 – kyselytutkimus

Liite 4. Kooste Mäntsälän kunnan HYTE-kertoimesta

Liite 5. Eriävä mielipide § 12 / Luomanen-Kurki, Välimäki-Kuronen, Välihalo

Merkittiin, että Eero Markkanen poistui kokouksesta käsittelyn aikana klo 19:56 ja palasi kokoukseen klo 19:59.

Hyvinvointilautakunta 21.04.2026 § 34

Hyvinvointilautakunta hyväksyi Mäntsälän hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman luonnoksen 2026–2030 ja päätti pyytää kunnan

Hyvinvointilautakunta	§ 12	24.02.2026
Hyvinvointilautakunta	§ 34	21.04.2026
Kunnanhallitus		18.05.2026

lautakunnilta ja vaikuttamistoimielimiltä lausunnot luonnoksesta 24.2.2026 pidetyssä kokouksessa. Lausuntojen antamisen määräpäivä oli 1.4.2026, jota kuitenkin jatkettiin 10.4.2026 saakka. 10.4.2026 mennessä lausunnon olivat antaneet kuntakehityslautakunta, tekninen- ja elinvoimalautakunta, sivistyslautakunta, ikäihmisten neuvosto, nuorisovaltuusto sekä lapsi- ja perheasiainneuvosto. Vammaisneuvosto ei antanut lausuntoa. Saapuneet lausunnot on esitetty kokonaisuudessaan liitteessä 1. Tämän lisäksi lautakunnan nähtäville on tuotu oheismateriaalina lausuntojen tiivistelmä.

Lausuntojen mukaan hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman läpileikkaavat periaatteet koettiin tarkoituksenmukaisiksi ja kannatettaviksi.

Hyvinvointisuunnitelma- ja turvallisuussuunnitelmaluonnoksen katsottiin noudattavan lainsäädäntöpohjaa ja siinä näkyi kytkös Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelmaan. Suunnitelmaan nostettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden koettiin vastaavat paikallisiin, alueellisiin ja kansallisiin tarpeisiin. Tavoitteiden ja toimenpiteiden koettiin kytkeytyvän kunnan strategiaan tavoitteisiin sekä vuosittaisiin talousarviotavoitteisiin. Niissä oli myös yhdyspintaa toimintaan ja palvelualueiden erillisuunnitelmiin.

Tekninen ja elinvoimalautakunta sekä kuntakehityslautakunta nostivat lausunnoissaan esiin, että riittävä ja toimiva hyvinvointia ja turvallisuutta tukeva fyysinen ympäristö suunnittelusta ylläpitoon tulisi näkyä suunnitelmassa vahvemmin. Tekninen- ja elinvoimalautakunta katsoi, että suunnitelman tavoitteissa ja toimenpiteissä tulisi näkyä fyysisten rakenteiden laadukas suunnittelu, toteutus ja hoitotaso, puisto- ja virkistysalueiden kehittäminen, osallistamisen ja viestinnän merkitys yhdessäoloa tukevien fyysisten rakenteiden suunnittelussa sekä uusien yleisten alueiden rakentamisen turvallisuuskulman huomiointi.

Sivistyslautakunta esitti lausunnossaan, että suunnitelman tavoitteita ja toimenpiteitä tulee edistää kuntaorganisaatiossa yhteisellä suunnittelulla ja toimenpiteiden priorisoinnilla, jotta asetetut tavoitteet konkretisoituvat lasten ja nuorten arjessa. Toimenpiteet esitettiin määriteltäväksi vuosittain osana talousarviovalmistelua, jolloin tulisi myös priorisoida toimenpiteitä ja varata niihin riittävät resurssit. Sivistyslautakunta esitti, että tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatimiseen lisätään sen toteuttamismallin laadinta. Kiusaamisen, väkivallan ja syrjinnän vastaisen toimintamallin osalta nähtiin, että malli voisi ulottua myös aikuisten keskinäiseen toimintaan. Lisäksi lautakunta ehdotti suunnitelmaan lisättäväksi kunnan eettiset pelisäännöt, joita edistettäisiin aktiivisesti kaikessa toiminnassa.

Ikäihmisten neuvosto koki ikäihmisten näkökulman jäävän heikoksi ja painotuksen olevan liikaa lapsissa. Toimenpiteet koettiin epämääräisesti kirjatuiksi ja monikielisyyden, monimuotoisuuden, saavutettavuuden, esteettömyyden eikä digilukutaidon teemojen koettu näkyvän suunnitelmassa riittävästi. Ikäihmisten neuvosto nosti lausunnossaan esille palvelujen saavutettavuuden ilman digipalveluja, ikäihmisten yksinäisyyden helpottamisen, tietoisuuden lisäämisen liikuntaneuvonnasta ja

Hyvinvointilautakunta	§ 12	24.02.2026
Hyvinvointilautakunta	§ 34	21.04.2026
Kunnanhallitus		18.05.2026

liikuntatesteistä myös niiden lisäämisen ohella sekä etsivän vanhustyön resurssin lisäämisen.

Nuorisovaltuusto kaipasi selvennystä konkreettisista ennaltaehkäisevistä toimenpiteistä sekä syistä nuorten tulosten heikkenemisen taustalla. Suunnitelman toimenpiteiden koettiin painottuvan liikaa vanhempiin asukkaisiin sen sijaan, että ne olisivat vastanneet nuorten tarpeisiin.

Lapsi- ja perheasiainneuvosto kaipasi konkreettisempia toimenpiteitä, joita olisi helpompi seurata ja mitata. Neuvosto toi ilmi, että kohtaamispaikkatoimintaa tulee vahvistaa yhdenvertaisesti kylillä ja keskustan alueella. Myös lasten ja nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia tulee neuvoston mukaan lisätä.

Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmaa on työstetty eteenpäin lausuntopalautteiden pohjalta. Suunnitelman luettavuutta ja selkeyttä on parannettu tekstin ja kuvien muotoilulla, tekstin kokoa lisäämällä ja muuttamalla tarkempia prosenttiosuustietoja sanalliseen muotoon. Luvun 2 Nykytilan kuvaus tietopohjaa on yhdenmukaistettu ja tarkennettu eri-ikäisten osalta. Osaltaan tämä on tarkoittanut tekstin supistamista lasten ja nuorten osalta ja tiedon lisäämistä aikuisten ja ikäihmisten osalta. Samalla teoriapohjaa on tarkennettu niiltä osin, kun se on koettu edellä mainittujen muutosten myötä tarpeelliseksi. Jokaisen nykytilan kuvauksen teeman loppuun on lisätty lyhyt kooste, johon on nostettu muun muassa Valtioneuvoston sekä Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen julkaisujen toimenpidesuosituksia kyseisestä aiheesta tai siihen liittyen.

Lausunnoissa esiin tullut toive tavoitteiden ja toimenpiteiden konkretiasta on huomioitu luvuissa 3 Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman toimenpiteiden seuranta ja raportointi ja 4 Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet. Lukujen paikkaa on vaihdettu ja luvun 4 taulukon sanamuotoja on lausuntopalautteen perusteella muokattu siten, että ne kattaisivat mahdollisimman hyvin kaikenikäiset. Luvussa 3 on tarkennettu toimenpiteiden asettamista ja mittareiden määrittelyä, mitkä on myös lisätty suunnitelman alkuun Lyhyesti -kappaleeseen. Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman tarkemmat vuosittaiset toimenpiteet sekä mittarit määritellään osana jokaisen palvelualueen talousarviovalmistelua. Tämä varmistaa yhte- kertoimen kuntajohdon indikaattorin toteutumisen, minkä mukaan kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista. Toimenpiteiden toteutumista seurataan osana kunnan osavuosi- ja tilinpäätösraportointia sekä kokoavasti vuosittaisessa hyvinvointiraportissa ja valtuustokausittain laajassa hyvinvointikertomuksessa.

Edellä mainitun pohjalta luvun 4 tavoitteet ja toimenpiteet taulukkoon on lisätty toimenpiteen lisäksi koordinointi- ja vastuutaho esimerkkejä vastuiden kohdentamisesta toimintaan. Tästä tarkemmat toimenpiteet, mitä myös lausuntopalautteessa mainittiin, asetetaan kullakin palvelualueella

Hyvinvointilautakunta	§ 12	24.02.2026
Hyvinvointilautakunta	§ 34	21.04.2026
Kunnanhallitus		18.05.2026

osana palvelualueen talousarviovalmistelua ja seurataan luvussa 3 mainitun mukaisesti.

Lausuntopalautteiden pohjalta muokattu ja hyväksyttäväksi esitettävä hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma 2026–2030 on esitetty liitteessä 2.

Valmistelija

Hyvinvointi- ja yhteisökoordinaattori Malla Parkkonen, sähköposti malla.parkkonen(@)mantsala.fi, hyvinvointipäällikkö Katja Elo, sähköposti katja.elo(@)mantsala.fi

Esittelijä

Hyvinvointipäällikkö Elo Katja

Päätösehdotus

Hyvinvointilautakunta päättää hyväksyä liitteessä 2. esitetyn hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman 2026-2030, ja esittää sen edelleen hyväksyttäväksi kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle.

Käsittely

Hyvinvointi- ja yhteisökoordinaattori Malla Parkkonen esitteli asiaa kokouksessa.

Käsittelyn aikana hyvinvointipäällikkö huomautti hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman (liite 2.) sivun 23 taulukossa olevasta teknisestä muotovirheestä ja ehdotti sitä muokattavaksi seuraavasti:

Työ- ja toimintakyvyn sekä oppimisen tukeminen -tavoitteen neljäs toimenpide "Työkykyisyyden vaaliminen ja yksilöllinen työllistymis- ja kouluttautumisvalmiuksien vahvistaminen" muutetaan muotoon "Vaalimme työkykyisyyttä ja vahvistamme yksilöllisiä työllistymis- ja kouluttamisvalmiuksia."

Päätös

Hyvinvointilautakunta päätti hyväksyä liitteessä 2. esitetyn hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman 2026–2030 käsittelyn aikana esiin tuodulla teknisellä muutoksella. Lisäksi lautakunta esittää hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman 2026–2030 edelleen hyväksyttäväksi kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle.

Liite 1. Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma 2026–2030 luonnoksen lausunnot

Liite 2. Mäntsälän kunnan hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma 2026–2030

Liite 3. Paikallisia, alueellisia ja valtakunnallisia havaintoja, tutkimustuloksia ja suosituksia ikäryhmittäin jaoteltuna hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman laadinnan tueksi / Syksy 2025

Liite 4. THL Kansallinen terveysindeksi 2019-2023 ja Terve Suomi 2024 – kyselytutkimus

Hyvinvointilautakunta	§ 12	24.02.2026
Hyvinvointilautakunta	§ 34	21.04.2026
Kunnanhallitus		18.05.2026

Liite 5. Kooste Mäntsälän kunnan HYTE-kertoimesta

Kunnanhallitus 18.05.2026
699/00.01.02/2025

Valmistelija

Hyvinvointi- ja yhteisökoordinaattori Parkkonen Malla,
malla.parkkonen@mantsala.fi, hyvinvointipäällikkö Elo Katja,
katja.elo@mantsala.fi

Esittelijä

Kunnanjohtaja Laurila Hannu

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää hyväksyä hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman vuosille 2026-2030 ja esittää sen edelleen kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Päätös

Liite 1. Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma 2026-2030 luonnoksen lausunnot

Liite 2. Mäntsälän kunnan hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma 2026-2030

Liite 3. Paikallisia, alueellisia ja valtakunnallisia havaintoja, tutkimustuloksia ja suosituksia ikäryhmittäin jaoteltuna hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman laadinnan tueksi / Syksy 2025

Liite 4. THL Kansallinen terveysindeksi 2019-2023 ja Terve Suomi 2024 – kyselytutkimus

Liite 5. Kooste Mäntsälän kunnan HYTE-kertoimesta

Tekninen ja elinvoimalautakunta	§ 39	28.04.2026
Kunnanhallitus	§ 81	11.05.2026
Kunnanhallitus		18.05.2026

4

Valtuustoaloite kouluruokailun pilotista Mäntsälässä

Mäntsälän Vasemmiston valtuustoryhmä esitti valtuustoaloitteen kouluruokailun pilotista Mäntsälässä kunnanvaltuuston kokouksessa 9.2.2026 § 8, minkä valtuusto lähetti kunnanhallitukselle valmisteltavaksi. Kunnanhallitus lähetti aloitteen 23.2.2026 § 29 kokouksessaan tekninen ja elinvoimapalveluille sekä sivistys- ja hyvinvointipalveluille valmisteltavaksi. Alla Mäntsälän Vasemmiston valtuustoryhmän esittämä valtuustoaloite:

” Mäntsälän kouluruokailu perustuu valtakunnallisiin ravitsemussuosituksiin ja toimii pääosin hyvin. Samanaikaisesti kansallinen ja kansainvälinen tutkimus on nostanut esiin erityisesti ultraproseoidun ruoan, ruokarytmin sekä proteiinin riittävyyden merkityksen lasten ja nuorten vireyden, oppimisen ja terveyden kannalta.

Kouluruoka on monelle lapselle päivän keskeisin lämmin ateria, ja sillä on pitkäaikaisia vaikutuksia ravitsemustottumuksiin sekä terveyteen. Siksi on perusteltua tarkastella, voidaanko ruokailun laatua kehittää kokeilujen kautta ilman, että valtakunnallisista suosituksista irtaudutaan kokonaan.

Mäntsälän Vasemmiston valtuustoryhmä esittää, että kunta käynnistää kouluruokailun kehittämispilotin, jossa:

1. vähennetään puolivalmisteiden ja pitkälle prosessoitujen komponenttien käyttöä
2. lisätään perusraaka-aineista valmistettujen ruokien osuutta
3. tarkastellaan lounaan proteiinisällön riittävyyttä
4. kokeillaan koulupäivää tukevaa välipalaratkaisua
5. seurataan vaikutuksia:
  - ruokailuun osallistumisesta
  - oppilaiden vireyteen ja jaksamiseen
  - ruokahävikkiin
  - kustannuksiin

Pilotin kesto olisi yksi lukuvuosi ja se toteutettaisiin 1–2 koulussa.

Tavoitteena ei ole kyseenalaistaa kansallisia ravitsemussuosituksia, vaan täydentää niitä käytännön kokeilulla ja tuottaa paikallista tietoa päätöksenteon tueksi.”

Tekninen ja elinvoimalautakunta 28.04.2026 § 39
114/12.01.03.00/2026

Mäntsälän vasemmiston valtuustoryhmä on jättänyt 9.2.2026 valtuustoaloitteen koskien kouluruokailun pilotointia Mäntsälässä.

Tekninen ja elinvoimalautakunta	§ 39	28.04.2026
Kunnanhallitus	§ 81	11.05.2026
Kunnanhallitus		18.05.2026

Vastaus aloitteeseen

Kunnan kouluruokailu perustuu valtakunnallisiin ravitsemus- ja ruokasuosituksiin, lainsäädäntöön sekä lapsen oikeuksiin. Suositusten tarkoituksena on varmistaa, että lasten ravitsemus, terveys ja hyvinvointi toteutuvat koulupäivän aikana. Suositukset pohjautuvat tutkittuun tietoon sekä Opetushallituksen asiantuntija-arvioihin. Viranhaltija ei voi ottaa vastuuta päätöksistä, jotka poikkeavat näistä valtakunnallisista suosituksista.

Toimielimillä on mahdollisuus tehdä suosituksista poikkeavia ratkaisuja. Mikäli toimielin kuitenkin päättää toimia vastoin valtakunnallisia suosituksia, sen tulee tiedostaa, että päätös voi vaarantaa lasten hyvinvoinnin ja terveyden. Tällöin toimielimen on myös määriteltävä, millainen proteiini määrä katsotaan riittäväksi eri-ikäisille lapsille. Lapsen proteiinin tarve on suhteellisesti suurin pienillä lapsilla ja vähenee kasvaessa. Yleisohjeena riittää noin 1 gramma proteiinia painokiloa kohden koko päivässä. (suositus on 4–10-vuotiailla 1,0 g/kg ja 11–18-vuotiailla 0,8–1,0 g/kg) Aikuisen elimistö voi hyödyntää noin 20 g proteiinia ateriaa kohden; lapsilla määrä on taas pienempi. Elimistö ei varastoi ylimääräistä proteiinia, vaan muuttaa sen rasvaksi, jos kokonaisenergiansaanti ylittää kulutuksen. Liika proteiini voi puolestaan korvata kuitupitoiset ruoka-aineet, mikä aiheuttaa vatsavaivoja, kuten ummetusta. Päivittäinen ateriakoostumus sekä perusraaka-aineiden määrittely on jo kuvattu valtakunnallisissa ohjeissa, ja näitä noudatetaan kunnan nykyisessä ateriapalvelussa.

Säännöllinen syöminen, 4-6 ateriaa päivässä, on avain hyvään ravitsemukseen ja turvaa riittävän ravintoaineiden saannin sekä pitää verensokerin tasaisena. Tämä on tärkeää etenkin pienille lapsille, jotka eivät pysty syömään suuria määriä kerrallaan. Kovin pitkiksi venyvät ateriavälit myös altistavat napostelulle ja siten ylipainolle. Aamupala jää liian usein koululaisilla kotona syömättä, ja kouluun tullaan tyhjällä vatsalla suoraan lounaalle. Terveyttä, normaalia kasvua ja kehittymistä edistävä syöminen perustuu monipuolisuuteen. Monipuoliset ruokavalinnat takaavat parhaiten sen, että lapsi saa riittävästi kaikkia tarvittavia ravintoaineita eli hiilihydraatteja, rasvoja, proteiinia, kuituja, vitamiineja sekä kivennäisaineita. Ruoista ravintoaineita saadaan riittävästi ja sopivassa suhteessa, kun pääateriat kootaan lautasmallin mukaan: puolet lautasesta kasviksia, neljännes hiilihydraattipitoista lisäkettä (kuten perunaa, riisiä tai pastaa) ja neljännes proteiinin lähdeä (kasviproteiinia, kalaa, broileria tai lihaa).

Kunnan sivuilta, ruokalistojen vieressä löytyvät ruokien ravintosisällöt, josta voi tarkastaa aterian proteiini määrän sekä suhteuttaa sen ruokailijan painokiloa kohden. Koululounas on aina kokonainen ateria (sis. leipä, maito, mg, salaatti/ kasvis/ hedelmä pääruokien lisäksi) Kasvisruoka on vaihtoehtona kaikissa kouluissa joka päivä sekaruokan rinnalla, vapaasti otettavissa ilman erillistä ilmoitusta.

Tekninen ja elinvoimalautakunta	§ 39	28.04.2026
Kunnanhallitus	§ 81	11.05.2026
Kunnanhallitus		18.05.2026

Pilotointia koskeva ehdotus aiheuttaisi myös merkittäviä lisäkustannuksia, joihin valtuuston tulisi myöntää erillinen lisämääräraha. Lisäksi vaihtoehtoisen ruokavalion tarjoaminen edellyttäisi huoltajien kirjallisen suostumuksen, koska kyse olisi erityisruokavaliosta. Tieteellisesti luotettavan pilottitutkimuksen edellytyksenä on lähtötilanteen ja lopputilanteen mittaaminen sekä vaikutusten arviointi. Lyhyt, alle viiden kuukauden pilotti ei mahdollista ravitsemukseen, terveyteen, vireyteen tai jaksamiseen liittyvien vaikutusten luotettavaa arviointia. Aiemmat kokeilut esimerkiksi välipalojen osalta eivät ole tuottaneet toivottua vaikuttavuutta. Pilotoinnin eettisyys lasten terveyteen liittyvissä kokeiluissa on huomioitava. Valtakunnalliset ja kansainväliset tutkimukset, kuten Meat consumption and obesity: A climate-friendly way to reduce health inequalities (Sares-Jäske 2024), tarjoavat jo laajaan tutkimusnäyttöön perustuvaa tietoa, joka on päätöksenteon käytettävissä ilman erillistä paikallista pilottia.

Kunnan nykyiset ateriapalvelut toteuttavat jo toimenpiteet, joita pilotoinnilla tavoiteltaisiin, pois lukien kerran viikossa tarjottava kappaletuote. Ateriapalvelu valmistaa valtaosan aterioista itse perusraaka-aineista. Ultraprosessoitujen tuotteiden osuus on erittäin vähäinen, ja ne rajoittuvat käytännössä yhteen viikoittaiseen kappaletuotteeseen (esim. kalapyörykät). Perusraaka-aineet, kuten maito, munat, peruna, lihatuotteet ja viljat, ovat lähtökohtana kunnan ruoanvalmistuksessa, ja raaka-aineiden alkuperä sekä ravitsemuslaatu täyttävät hankintasopimusten mukaiset vaatimukset.

Prosessoitu tuote tarkoittaa kaikkia raaka-aineita, joita on millään tavoin käsitelty. Se ei tarkoita, että ruoka tai raaka-aine olisi ravitsemuslaadultaan yhtään sen heikompaa tai huonompaa. Prosessointia tapahtuu kaikessa ruoanvalmistuksessa (esim. perunan kuoriminen). Ultraprosessoitu ruoka on teollisesti pitkälle jalostettua, sisältäen usein runsaasti sokeria, suolaa, rasvaa ja lisäaineita, mutta vähän kuituja. Näitä ovat mm. valmisruoka-annokset, sipsit, karkit, limut ja teolliset leivonnaiset, joita ei koulussa tarjota. Elintarviketeollisuuden mukaan (esim. ETL:n uutishuone) ultraprocessoitu-termi ei ole tieteellisesti tarkka, ja monet tuotteet kuten täysjyväleipä tai raejuusto voivat olla hyviä ravitsemuksellisesti, vaikka ne luokitellaan pitkälle prosessoiduiksi.

Kunnan tarjoama kouluruoka on tavallista kotiruokaa, jonka ravitsemuksellinen laatu täyttää suositukset. Lasten toiveruokalistailla toistuvat esimerkiksi puurot ja kasvissekoitot, mikä osoittaa ateriapalvelun onnistumista maistuvuudessa ja laadussa. Massaruokatuotannon luonteesta johtuen yksittäisten kotitaloustuotteiden käyttö ei ole realistista kustannusten, pakkausten koon ja niistä syntyvän jätteen määrän, saatavuuden, säilyvyyden ja henkilöstöressurssien näkökulmasta.

Mikäli asiaa käsitellään edelleen toimielimissä, suositellaan ravitsemusasiantuntijan kuulemista, jotta päätöksentekijöille voidaan tarjota

Tekninen ja elinvoimalautakunta	§ 39	28.04.2026
Kunnanhallitus	§ 81	11.05.2026
Kunnanhallitus		18.05.2026

ajantasainen, tutkimusperusteinen ja tasapuolinen tieto. Nykyinen kouluruokailu toteutetaan suositusten mukaisesti, kustannustehokkaasti ja ruokailijoiden hyvinvointia edistäen. Tästä näkökulmasta erillisen pilotin toteuttaminen ei ole tarpeellista eikä sen avulla ole mahdollista saada luotettavaa lisätietoa, jota ei jo ole valtakunnallisissa tutkimuksissa ja suosituksissa.

Valmistelija

ateria- ja puhtauspalvelupäällikkö Terhi Kerttula, terhi.kerttula@mantsala.fi

Esittelijä

Tekninen johtaja Pynttari Mika

Päätösehdotus

Tekninen ja elinvoimalautakunta esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle edellä perustelutekstissä todetun vastauksen saapuneeseen valtuustoaloitteeseen. Samalla lautakunta esittää, että aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Kunnanhallitus 11.05.2026 § 81

Valmistelija

Ateria- ja puhtauspalvelupäällikkö Kerttula Terhi, terhi.kerttula@mantsala.fi

Esittelijä

Kunnanjohtaja Laurila Hannu

Päätösehdotus

Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi tekninen ja elinvoimalautakunnan vastauksen liittyen valtuustoaloitteeseen kouluruokailun pilotointi Mäntsälässä. Kunnanhallitus toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi ja lähettää aloitteen käsittelyn valtuustolle tiedoksi.

Päätös

Kunnanhallitus päätti yksimielisesti jättää asian pöydälle.

Kunnanhallitus 18.05.2026
114/12.01.03.00/2026

Valmistelija

Ateria- ja puhtauspalvelupäällikkö Kerttula Terhi, terhi.kerttula@mantsala.fi

Tekninen ja elinvoimalautakunta	§ 39	28.04.2026
Kunnanhallitus	§ 81	11.05.2026
Kunnanhallitus		18.05.2026

Esittelijä

Kunnanjohtaja Laurila Hannu

Päätösehdotus

Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi tekninen ja elinvoimalautakunnan vastauksen liittyen valtuustoaloitteeseen kouluruokailun pilotointi Mäntsälässä. Kunnanhallitus toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi ja lähettää aloitteen käsittelyn valtuustolle tiedoksi.

Päätös

Kunnanhallitus

18.05.2026

5**Kapulिन yritysalueen korttelin 2318 tontin 1 vuokraaminen / kiinteistö K2318T1 505-407-7-136**

Kunnanhallitus 18.05.2026

374/10.00.02/2026

Balanus Oy on esittänyt pyynnön Kapulin yritysalueen korttelin 2318 tontin 1 vuokraamisesta. Hakijan tarkoituksena on rakentaa alueelle yhtiön omaan käyttöön tulevat tuotantotilat. Tontti on varattu Balanus Oy:lle kuntakehitysjohtajan päätöksellä 11.8.2025 § 62 ajalle 11.8.2025-28.2.2026, sekä edelleen 2.3.2026 § 12 ajalle 1.3.2026-31.8.2026.

Vuokra-alueen pinta-ala on noin 21 090 m² ja se vastaa kiinteistöä K2318T1, rekisterinumero 505-407-7-136. Alueen asemakaavamerkintä on T-6; teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue. Rakennusoikeus määräytyy tehokkuusluvulla e=0,4, rakennusoikeutta on siten noin 8 436 k-m². Vuokra-aika on neljäkymmentä vuotta. Vuosivuokra on 18 981,00 €. Vuokran perusteena on maapohjan arvo 18 €/m² ja 5 % vuokratuotto. Vuokran määrä sidotaan elinkustannusindeksiin.

Valmistelija

Maankäyttöinsinööri Kautto Pekka, pekka.kautto@mantsala.fi

Esittelijä

Kunnanjohtaja Laurila Hannu

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää vuokrata Balanus Oy:lle Kapulin yritysalueen korttelin 2318 tonttia 1 vastaavan kiinteistön K2318T1 505-407-7-136 liitteenä olevan maanvuokrasopimusluonnoksen mukaisin pääehdoin. Viimeisin maksettu varausmaksu hyvitetään vuokran maksussa.

Tämä vuokrauspäätös on voimassa 31.8.2026 saakka.

Päätös

Liite 1. Maanvuokrasopimus (luonnos)

Liite 2. Vuokra-alueen kartta

Liite 3. Sijainti opaskartalla

Kunnanhallitus

18.05.2026

6**KAS, osakkuuskunta**

Kunnanhallitus 18.05.2026

373/00.04.02/2026

Mäntsälän kunta ja KAS asunnot Oy ovat neuvotelleet Mäntsälän kunnan omistaman vuokratiloyhtiön, Mäntsälän Kodit Oy:n, osakekannan siirtämisestä KAS asunnot -konsernille. Mäntsälän Kodit Oy:n osakkeet ovat aravarajoitusten alaisia. Valtion tukeman asuntorakentamisen keskus (Varke) on nimennyt yhtiön osakkeiden luovutuksensaajaksi yleishyödylliseksi nimetyn KAS Kodit Oy:n.

Mäntsälän kunta päätti teettää selvityksen Mäntsälän Kodit Oy:n taloudellisesta tilanteesta. Selvityksen teki Inspira Oy vuonna 2023. Selvityksen mukaan yhtiön merkittävä velkataakka ja tulevaisuudessa kertyvät alijäämät yhtiön 20 milj. lainan uudelleen rahoituksen ja korkomenojen kasvun johdosta tarkoittavat jatkossa sitä, että kunta joutuisi pääomittamaan yhtiötä. Yhtiöllä oli tilinpäätöksessä 31.12.2025 23 milj. euroa lainaa, josta kunnan myöntämää pääomalainaa on 1,2 milj. euroa. Yhtiön vuoden 2026 talousarvion mukaan yhtiö tulee tekemään vuonna 2026 sekä suunnitelmavuosina 2027-2029 yhteensä n. 1,3 milj. euroa tappiota.

KAS asunnot Oy on 40 kunnan omistama valtakunnallinen vuokratiloyhtiö. Mäntsälän kunta omistaa entuudestaan 30 KAS asunnot Oy:n B-sarjan osaketta.

Mäntsälän Kodit Oy:n osakekannan siirto toteutetaan käytännössä kaksivaiheisella apporttimenettelyllä. Ensivaiheessa Kunta merkitsee KAS asunnot Oy:n tytäryhtiön KAS kodit Oy:n uusia osakkeita ja maksaa osakkeiden merkintähinnan luovuttamalla apporttiomaisuutena siirrettävän Mäntsälän Kodit Oy:n koko osakekannan. Tämän jälkeen toisessa vaiheessa toteutetaan osakevaihto, jossa Kunta luovuttaa KAS kodit Oy:n osakkeet ja saa niitä vastaan KAS asunnot Oy:n A-osakesarjan osakkeita. Näin Mäntsälän Kodit Oy:n osakkeet tulevat yleishyödylliseksi nimetyn KAS kodit Oy:n omistukseen ja Kunta vastaavasti saa konsernin emoyhtiön KAS asunnot Oy:n osakkeita.

Apporttiomaisuuden, Mäntsälän Kodit Oy:n, arvo määritetään Valtion tukeman asuntorakentamisen keskuksen (Varke) antaman luovutuskorvauksen määrää koskevan päätöksen mukaisesti. Varken vahvistama luovutuskorvauksen määrä, 549.064,00 euroa, on samalla korkein sallitun luovutuskorvauksen määrä.

Mäntsälän kunta saa apporttisiirrossa 331 uutta 1.657,50 euron arvoista KAS asuntojen A-sarjan osaketta yht. 548.467,00 euroa. Tämän jälkeen Mäntsälän kunnan osuus osakkeista on 0,179 %. Osakkeiden tuottama äänimäärä on 6 650, mikä on 0,171 % kaikkien osakkeiden äänimäärästä.

Kunnanhallitus

18.05.2026

KAS asuntojen osakkeen arvo perustuu yhtiön hallituksen päätökseen, joka pohjautuu asiantuntijoiden arvioihin ja tilintarkastusyhteisö BDO:n antamaan raporttiin osakkeen arvonmäärityksestä.

Mäntsälän Kodit Oy:n osakekannan arvo on 306.486,81 euroa kunnan taseessa. Siirron yhteydessä kirjanpidosta kirjataan poistuvien osakkeiden arvo ja kirjataan uusien osakkeiden arvon erotus, josta syntyy kirjanpidollinen myyntivoitto 242.145,69 euroa. Osapuolet eivät luovuta toisilleen kaupan yhteydessä osakkeiden lisäksi muuta vastiketta. Osakkeiden hankinta ja myynti tulee talousarviomuutoksena myös käsiteltäväksi talousarvion investointiosaan. Myyntivoitto kirjataan hallintopalveluiden käyttötalouden toimintatuottoihin. Myyntivoitolla ei ole tulovaikutusta, joka eliminoituu rahoituslaskelman tulorahoituksen korjauserissä.

Kunnan takaamat lainat siirtyvät KAS Kodit Oy:lle. Takaukset jäävät voimaan sellaisenaan. KAS Kodit Oy:tä ei lasketa mukaan kunnan konsernitilinpäätökseen, koska kunnan omistusosuus yhtiössä tulee olemaan alhainen. Sen vuoksi myös kunnan konsernivelka pienenee merkittävästi, koska yhtiön lainakanta kokonaisuudessaan siirtyy konsernin ulkopuolelle.

Kunnan ja Mäntsälän Kodit Oy:n väliset lainat siirtyvät kunnan ja KAS Asuntojen välisiksi lainoiksi. Kunnan ja yhtiön välisestä pääomalainasta 1,2 milj. eurosta on peritty 12 kk euribor-korkoa lisättynä 1 % marginaalilla. Velkakirjan ehtoja muutetaan päätöksenteon yhteydessä niin, että pääomalainasta peritään 0,5 % korkoa. Kunnan ja Mäntsälän Kodit Oy:lle lainattu 5 milj. bullet laina (erääntyminen 26.1.2036) siirtyy sellaisenaan entisiin ehtoihin.

Apporttiomaisuuden luovutuskirja ja KAS asuntojen osakassopimus on pykälän oheismateriaalina.

Valmistelija

Talousjohtaja Samola Riitta, riitta.samola@mantsala.fi

Esittelijä

Kunnanjohtaja Laurila Hannu

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että valtuusto päättää:

- merkitä KAS kodit Oy:n suunnatussa osakeannissa 331 kappaletta KAS kodit Oy:n 1.657,50 euron arvoista uutta osaketta (yhteensä 548.632,50 euroa) ja luovuttaa merkintahintana vastikkeeksi apporttina Mäntsälän Kodit Oy:n koko osakekannan eli osakkeet numerot 1–1 783 282.
- hyväksyä apporttiomaisuuden arvoksi Varken vahvistaman

Kunnanhallitus

18.05.2026

enimmäisluovutuskorvauksen määrän (549.064,00 euroa).

- tehdä apporttiluovutuksen jälkeen osakevaihdon, jossa kunta merkitsee 331 kappaletta KAS asunnot Oy:n uusia 1.657,50 euron arvoisia A-osakesarjan osakkeita luovuttaen vastikkeeksi 331 kappaletta KAS kodit Oy:n osaketta. Omistus- ja hallintaoikeus luovutettavaan omaisuuteen siirtyvät KAS kodit Oy:lle 1.10.2026.
- hyväksyä omistuksen vaihtoon liittyvät sopimus- ja luovutusasiakirjat (apporttiomaisuuden luovutuskirja ja KAS asuntojen osakassopimus) siten, että sopimuksiin voidaan tehdä ennen niiden allekirjoittamista lähinnä teknisluntoisia muutoksia, jotka eivät heikennä kunnan asemaa.
- sitoutua KAS asunnot Oy:n osakassopimukseen.
- hyväksyä 1.200.000,00 euron pääomalainan korkoehtojen muutoksen
- hyväksyä myynnistä aiheutuvat muutokset kunnan talousarvion tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosaan.

Tämän asian osalta pöytäkirja tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Kunnanhallitus

18.05.2026

7**Ero luottamustehtävästä / Eero Isola**

Kunnanhallitus 18.05.2026

379/00.00.01/2026

Tarkastuslautakunnan jäsen Eero Isola on 12.5.2026 päivätyllä sähköpostiviestillään pyytänyt eroa tarkastuslautakunnan jäsenen tehtävästään alkaen 1.8.2026 paikkakunnalta poismuuton vuoksi.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Laurila Hannu

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää

1. esittää kunnanvaltuustolle, että valtuusto päättää myöntää Eero Isolalle eron tarkastuslautakunnan jäsenyydestä 1.8.2026 alkaen,
2. esittää kunnanvaltuustolle, että valtuusto valitsee Eero Isolan tilalle uuden jäsenen tarkastuslautakuntaan 1.8.2026 alkaen.

Tämän asian osalta pöytäkirja tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Kunnanhallitus

18.05.2026

8
Viranhaltijapäätökset

Kunnanhallitus 18.05.2026

Kunnanhallitukselle on lähetetty tiedoksi seuraavat viranhaltijapäätökset:

[Kunnanjohtaja](#)

11.5.2026 § 9 Liittyminen Numeran yhteishankintaan Vartiointi- ja turvapalvelut 2027 603615

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää, ettei se käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeutta edellä mainittuihin viranhaltijapäätöksiin.

Päätös

Kunnanhallitus

18.05.2026

9**Ilmoitusasiat**

Kunnanhallitus 18.05.2026

Kunnanhallitukselle on lähetetty tiedoksi seuraavat asiat:

- [Keudan yhtymähallituksen pöytäkirja 29.4.2026](#)
- [Tarkastuslautakunnan pöytäkirja 11.5.2026](#)
- Sivistyslautakunnan ja kunnanhallituksen yhteinen retki tutustumaan ammatillisen koulutuksen Taitaja2026-tapahtumaan Tuusulan urheilukeskuksessa järjestetään keskiviikkona 20.5.2026 klo 12.00 – 16.00.

Päätösehdotus

Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi.

Päätös